

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.594/2012/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szűcs László ügyvéd ügyintézésével a dr. Szűcs Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (címe) II. rendű, kiskorú III.rendű felperes neve (címe) III. rendű, a IV.rendű felperes neve (címe) IV. rendű és V.rendű felperes neve (címe) V. rendű felpereseknek, a dr. Fazekas Attila ügyvéd ügyintézésével a Fazekas Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és a dr. Békésiné dr. Tóth Ilona ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesekkel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe az I. rendű alperes pernyertességének az előmozdítása érdekében a dr. R. F. jogtanácsos által képviselt Allianz Hungária (címe) beavatkozott - a Szolnoki Törvényszék 11.P.20.607/2011/26. számú közbenső ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

rész- és közbenső ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekinti, amelynek nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig részben megváltoztatja akként, hogy a II. rendű alperest nem kártérítési felelősség, hanem helytállási kötelezettség terheli a felpereseket az I. rendű alperes által 2003. augusztus hó 15. napján okozott közúti baleset miatt ért vagyoni károkért. Azt annyiban pontosítja is, hogy a felpereseknek az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetét utasítja el, egyebekben pedig helybenhagyja.

A II. rendű alperes oldalán felmerült fellebbezési eljárási költséget 5 000 (ötezer) Ft-ban állapítja meg, továbbá megállapítja, hogy a II. rendű alperes fellebbezésével 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illeték feljegyzésére került sor.

A rész- és közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A állampolgárságú I. rendű alperes 2003. augusztus hó 15. napján az általa vezetett ... forgalmi rendszámú lakóbusszal a KRESZ előírását megszegve az általa be nem látott baloldali közlekedési sávba áthaladt és összeütközött a **K. I.** által vezetett.... forgalmi rendszámú személygépkocsival. Ennek következtében **K. I.**, ifjabb **K. I.** és **K. F.** a helyszínen, **M. J.** pedig a kórházba szállítását követően, 2003. október hó 6. napján az életét veszítette. Néhai **K. I.** terhére a közlekedési baleset bekövetkezésében semmilyen szabályszegés nem volt róható.

Néhai **K. I.** az I. rendű felperes házastársa, a II. rendű alperes szülője, a III. rendű felperes nagyszülője és családba fogadás alapján a IV. rendű felperes gondozója volt. Néhai **K. F.** az I. rendű felperes gyermeke, a II. rendű felperes testvére, a III. és a IV. rendű felperesek nagybátyja, s az V. rendű felperes sógora volt. Néhai ifjabb **K. I.** az I. rendű felperes fia, a II. rendű felperes testvére, a III. és a IV. rendű felperesek nagybátyja, illetőleg az V. rendű felperes sógora volt. Néhai **M. J.** az I. rendű felperes első házasságából született fia, a II. rendű felperes féltestvére, a III. és a IV. rendű felperesek édesapja, valamint az V. rendű felperes férje volt.

Az elhunytak és a felperesek a baleset időpontjáig szám alatti ingatlanban (amelynek tulajdonjogát elbirtoklás jogcímen az I. rendű felperes 2009. február hó 27. napján szerezte meg) éltek együtt, ahol egy családi közösséget alkotva közösen gazdálkodtak, jószágot - sertést, baromfit, juhot, hízó és tejelő szarvasmarhákat - tartottak, amelyekhez a takarmányt az elhunytak biztosították az általuk kaszált fűből. Éves átlagban 4 darab magyar tarka fajtájú tehéntől a "**t**" tejcsarnokban tejet adtak le, melyből rendszeres jövedelmük keletkezett. 1997. évtől "**T**" külterületén szilva ültetvényeket gondoztak és műveltek, amiért a szilvát leszedhették; azt gyümölcsfelvásárlóknak értékesítették vagy cefreként hasznosították. Az elhunytak a halálukat megelőző években a "**cs**" "**X**" **Kft.** kertészetében dolgoztak, foglalkoztatásuk 280-300 Ft-os órabér ellenében történt.

A felperesek hozzátartozóik halálát követően a tanyasi életmódot nem tudták tovább folytatni, a jószágot tartása az erejüket meghaladta, ezért az 1997. évben a "**T**", szám alatt épített családi házba költöztek.

Néhai **K. I.** 1999-2002. években őstermelői igazolvánnyal rendelkezett, 1964. augusztus hó 27. napjától a haláláig 23 év és 282 nap szolgálati időt szerzett. A Bács-Kiskun Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság az I. rendű felperes részére ideiglenes özvegyi nyugdíjat állapított meg, az annak alapját képező havi átlagkereset összegét 35 600 Ft-ban határozva meg. A II. rendű felperes részére árvaellátást állapítottak meg.

A beavatkozó 2005. október hónapban a felperesekkel egyezséget kötött a nem vagyoni kár megtérítése tárgyában, valamint a temetési költséget és a gépjárműben keletkezett kárt is megtérítette. A felperesek járadékigényét azonban elutasította, mert az elhunytak nem rendelkeztek kimutatható jövedelemmel, őstermelői tevékenységét néhai **K. I.** már a balesetet megelőzően megszüntette, továbbá nem bizonyított, hogy az állatok eladására a baleset miatt került sor.

A felperesek módosított keresetükben az alpereseket tartást pótló járadék megfizetésére kérték kötelezni.

Az alperesek és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték. A II. rendű alperes nem vitatta, hogy a kárigény vele szemben érvényesíthető, ám azt nem találta bizonyítottnak.

Az elsőfokú bíróság a 26. sorszám alatt meghozott közbenső ítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes által 2003. augusztus hó 15. napján okozott közúti baleset miatt a felpereseknél ért vagyoni kárért a II. rendű alperest kártérítési felelősség terheli, ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Határozatának indokolása szerint a keresettel érvényesített jog fennállása és a felpereseket ennek alapján megillető követelés összege tekintetében a vita elkülöníthető volt, ezért a Pp. 213. §-ának (3) bekezdése alapján közbenső ítélettel a II. rendű alperes vagyoni kártérítési felelősségét megállapította, míg az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította.

A II. rendű alperes nem vitatta a felperesekkel szembeni helytállási kötelezettségének fennállását; azt az elsőfokú bíróság a Ptk. 559. §-a, a Ptk. 567. §-ának (3) bekezdése, valamint a gépjármű üzemben tartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 16. §-ának (6) bekezdése alapján megállapította, és ugyanezen jogszabályi rendelkezések alapján az I. rendű alperessel, mint közvetlen károkozóval szemben keresetőség hiányában a felperesek keresetét elutasította.

A felperesek járadékigényét a II. rendű alperes a Ptk. 280. §-ának (3) bekezdése alapján 2004. november hó 4. napjától találta érvényesíthetőnek, elismerve, hogy a felperesek a baleset következtében meghalt személyek által eltartottaknak minősülnek, ám vitatta, hogy az elhunytak annak alapjául szolgáló jövedelemmel rendelkeztek volna.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le a balesetben meghalt hozzátartozók jövedelemszerző tevékenységére, aminek alapján bizonyítottnak találta a jövedelmet hozó jószágtartást, beleértve a tejértékesítést, a gyümölcsültetvényekből származó jövedelmet és a kertészetben rendszeresen végzett munkát.

Megállapította továbbá, hogy a felperesek a baleset óta megváltozott körülmények között élnek, jövedelmüket a társadalombiztosítási ellátásuk képezi, melyet esetenként segély egészít ki, ezért olyan összegű tartást pótló járadékra jogosultak, mely a baleset előtti életszínvonalon való megélhetésüket, szükségleteiket biztosítja. A baleset bekövetkeztében a személygépjárművet vezető néhai **K. I.** semmilyen mértékben sem hatott közre, ezért a II. rendű alperest teljes felelősség terheli a felperesek tartást pótló járadékban megnyilvánuló vagyoni káráért, amelynek összegére vonatkozóan az elsőfokú bíróság csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatja a bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a közbenső ítélet részbeni megváltoztatásával annak kimondását kérte, hogy a

kártérítési kötelezettséggel szemben őt helytállási kötelezettség terheli. Kérte az ítélet indokolási részének a megváltoztatását is arra hivatkozással, hogy a felperesek részére a nem vagyoni kárt és részben a vagyoni kárt ténylegesen a beavatkozó, mint megbízottja teljesítette.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítélet táblája a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezését. A fellebbezést részben alaposnak találta a következők szerint:

Mindenekelőtt az ítélet táblája rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekintette, ugyanis abban az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítására is sor került, amely nem a jogalap fennállását érintő közbenső, hanem a jelen esetben részítéletre tartozó kérdés volt a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése értelmében. Ezen részítéleti rendelkezés pontosítása is szükséges volt a tekintetben, hogy a felperesek keresetének az elutasítására nem a II. rendű alperes kártérítési kötelezettségének megállapítását meghaladóan, hanem - amint ez az ítélet indokolásából is kitűnt - az I. rendű alperessel szemben került sor.

Pontosítja még annyiban is az ítélet táblája az első fokú ítélet indokolását, hogy a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet alapjául a Ptk. felhívott rendelkezései mellett nem a gépjármű üzemtartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet, hanem az ugyanezen címmel kiadott 171/2000. (X. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban R.) szolgált; ez 2004. június hó 30. napjáig volt hatályban és az ezt megelőzően keletkezett - így a perbeli - kárra is ennek rendelkezéseit kellett alkalmazni.

A R. 2. §-ának (2) bekezdése értelmében a biztosító - ideértve a Kártalanítási Számla kezelőjét is - egy biztosítási esemény vonatkozásában dologi károk esetén káreseményenként 500 millió Ft összeghatárig köteles a szerződés alapján a károsultakkal szemben helytállni; a személyi sérülés miatti károk esetén a biztosító a károsultakkal szemben károsultanként 300 millió Ft összeghatárig köteles a szerződés alapján helytállni. A R. 10. §-ának (1) bekezdése alapján a Kártalanítási Számla kezelője kizárólag olyan mértékben köteles helytállni, amilyen mértékben a károsult a kárának megtérítését a társadalombiztosítás vagy vagyon- és felelősségbiztosítás alapján (a gépjármű casco biztosítás kivételével) nem követelheti.

Ezekből a rendelkezésből következően a II. rendű alperest valóban nem a Ptk. 346. §-ának (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti - a vétkességet (felróhatóságot) is kifejező - kártérítési, hanem a R. 2. §-ának (2), valamint a 10. §-ának (1) bekezdései szerinti helytállási kötelezettség terheli (EBH 2006/1420.).

A II. rendű alperes alaptalanul kifogásolta az ítélet indokolási részét amiatt, hogy a felperesek részére a nem vagyoni kárt és részben a vagyoni kárt ténylegesen nem ő, hanem a beavatkozó, mint megbízottja teljesítette, ugyanis ettől eltérő megállapítást az ítélet sem tartalmazott (lásd a 3. oldalának utolsó bekezdését).

Ugyan a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében az ítéltábla nem érinthette az elsőfokú bíróságnak a keresetet az I. rendű alperessel szemben elutasító rendelkezését, azonban azt mégis szükséges megjegyezni, hogy a R. 7. §-ának (1) bekezdése (a károsult kártérítési igényét a biztosítási szerződés keretei között közvetlenül a károkozó üzembentartó biztosítójával szemben is jogosult érvényesíteni) nem szünteti meg a károkozó kártérítési kötelezettségét, miáltal a keresetösségi jog vele szembeni hiányáról sem lehetett szó. Annyit szintén megjegyez az ítéltábla, hogy a Pp. 152. §-a alapján nem lett volna lehetőség a közbenső ítélet meghozatala miatt a per tárgyalását felfüggeszteni, mert egyrészt nincs folyamatban a jelen per eldöntése szempontjából előzetesnek minősülő kérdés tárgyában más polgári per, másrészt a Pp. 213. §-ának (3) bekezdése önmagában, minden külön bírói intézkedés nélkül megakasztja a tárgyalás folytatását a közbenső ítélet jogerőre emelkedéséig.

A leírtak miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekintette, amelyet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatott a fentiek szerint, míg azt egyebekben - a szükséges pontosítás mellett - helybenhagyta.

Az ítéltábla „a perköltségről való rendelkezésről a fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban, ha a bíróság az ügyben részítélettel vagy közbenső ítélettel határoz” címmel kiadott 4/2009. (XII.14.) PK vélemény II/1. pontjára figyelemmel a II. rendű alperes oldalán felmerült perköltség és a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összegét csupán megállapította, annak viseléséről a Pp. 252. §-ának (4) bekezdésére is figyelemmel az elsőfokú bíróság fog dönteni az eljárást befejező határozatában. A II. rendű alperes oldalán a jogi képviselővel felmerült ügyvédi munkadíj összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg. A felperesek, az I. rendű alperes és a beavatkozó oldalán a fellebbezési eljárásban költség nem merült fel, így ennek kérdésében rendelkezni nem kellett.

Debrecen, 2013. január hó 14. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő